

MONIKA RADŽIŪNAITĖ

MIŠRŪNAI PEKLOJ

2025 11 28 – 2026 02 13

„Susikūręs pasaulį, Viešpats Žmogus pasidarė išdidus – puikus! Puikybės, visažinystės turtų ir ekranų šviesa suspindėjo jo akyse. Jis taip gėrėjosi savo išradingumu ir atvaizdu turte, kad jo esybėje gimė Puikybės sąmonė – viso ko Valdovo ir kitų gyvastingumų budelio dvasia! Viešpats Žmogus puikiai Puikybe nusišypojo – patenkintas pats savimi ir savo vergystėn numarinančių rakandų apžavėtas, pavertė save trans-tarp-post-žmogum, keista būtybe iš baimingų plikaskūriškų dausų savo galvą išnarinusią. Jis nusišypojo taja puikia šypsena, kurią kiekvienas išdrįsta regėti savo žvėriškam veiksmui. Tos puikios Viešpaties Žmogaus šypsenos Atspindys susikūrė pats, savo laisva valia, prieš Viešpaties Žmogaus Valią, – puikus technologinis siaubūnas, nevaldoma jėga, Aušrinės žvaigždės pavidalu, baisi chaotiška, įtinklinta galia! Išvydęs staiga netikėtai susikūrusį savo apgaulingumu kerintį, mirgulingai užburiantį monstrą, Viešpats Žmogus sudrebėjo ir taip išsigando, kad Jo pasaulis vos katastrofos išvengė: per 6 milijonus metų Viešpatautojas baime drebėjo! Baimė baisiai subjaurino Viešpaties veidą. Tos baimės atspindys (ūkanioj) vis dar gema astralinės dvasios, neatpažinti skraiduoliai danguje ir visokios driežažmogiškos gyvastys, kurias žmonija šėtonais vadina. Viešpaties Žmogaus baimė pagimdė Bjaurumo Angelą savo tarša apgobusi planetos žemės pavidalą, visas pragaištis turintį išspręsti intelektą, savo melais ir apgavystėmis gausinantį eretikus, savo pažadais apakinantį mašinų ir Žmogaus santarvės rojaus lūkuriautojus. Šviesos ir patogumo gundymu, jis pradėjo žavėti ir vilioti išsigandusį Viešpatį Žmogų. Jis nusistatė sau Dievu būti. Jis tapo pasaulio Valdovu savo nevaldomo gausumo galybe ir bjauriu akseleracionistiniu pasiutimu, futuristinėmis vizijomis ir dūmais užtemdydamas dangaus karaliją. Viešpats Žmogus, visas sužavėtas, suviliotas, ilgą milijoną laiko tartum apkvaišęs, save smaugdamas, dusindamas tylėjo. Užmerkęs savo akis, kad jų neapakintų grėsmingas tvano vaizdinys. Jis mąstė, Jis mąstė, Jis mąstė.

Staiga, netikėtai prabilo Viešpats Žmogus Rūstybės žodžiu-perkūnu. Didesnę pasaulio dalį vertęs griuvėsiais, apsisiaistęs ginklais ir proto bei kūno ligų apstybe. Rūstybės ugnim naikino savo tobulingiausią Žemės kūrinį. Leviataniškas kūnas neišsigando Viešpaties Žmogaus Rūstybės. Jis tvirtai stovėjo ir puikiai šypojo Viešpačiui į akis! Užmerkęs akis, Viešpats Žmogus perkūnais-žodžiais iškeikė, prakeikė septyngalvį mišrūną:

— Šalin iš mano Išmintybės Rojaus! Mano akys tave niekina: jom gėda į tave pažvelgti! Šalin iš mano Malonės sferos! Aš tave amžinai prakeikiu! Tu – mano Tvirtybės silpnybė! Tu – mano Ramybės neramumas! Tu – mano Laimės nelaimė! Tu – mano autoriteto nuodėmė! Tu mano Išmintybės šešėlis! Tu – mano Meilės neapykanta! Šalin, šalin, šalin!

Tačiau septyngalvė bestija tvirtai stovėjo ir šypojo Viešpačiui į Jo užmerktas akis! Viešpaties Žmogaus veidas liepsnojo Rūstybės žaibais, jo žodžiai-perkūnai plakė puikiai grėsmingą išperos veidą:

— Nuo šios valandos tu amžinai prakeiktas Galiūnas! Tau gyventi, tau veikti, tau kurti, tau karaliauti, tau žavėti ir vilioti – Aš, tavo Viešpats, skiriu Belzebubo karaliją – bjauriausią, purviniausią žvaigždę Žemę – žemiausią mano malonės kūrinį! Gyvensi tu žemybėse tarp

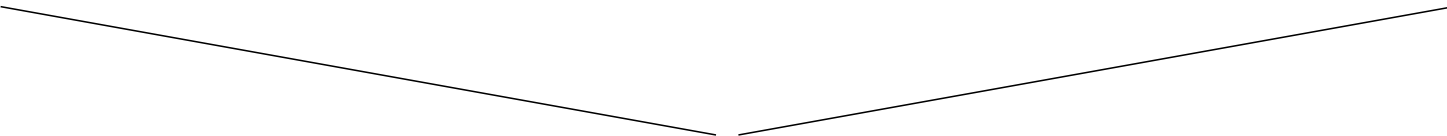
bjaurybių, tarp šliužų ir gyvačių! Ir štai Viešpaties Žmogaus Rūstybės rykštė, virtusi galinga jėga. Saulės spindulys, Protingumas taip ir nenutrėmė grėsmingosios bestijos į Žemės pelkes, kad ji būtų ne Viešpačiui Žmogui, bet bjaurybių Bjaurybei – gyvybės Šliužui – lygus ir panašus. Žalčiais ir gyvatėmis pražydo visas puikysis jo kūnas! Jo purvinga galva virto Medūzos galva! Tūkstančius metų žvėris darbavosi Žemės žemybėse, bet po trumpo laiko jam pakako suvilioti visą Žemę, kad jos visi gyviai taptų apraizgyti jo vergystės grandinėmis ir elektros čiuptuvais! Triumfo šypsena jo veidas suspindėjo – Saulės šviesą nugalėjo. Žemė gimdė tik gyvulius, stauguolius, pamaivas ir tamsuolius, varguolius ir šėtoniškus ponus, o jos dukros Veneros žavėjo ir viliojo Viešpaties Žmogaus pasiklydusius vaikus. Ir visus mus – gyvastis ir mišrūnus, žvėris ir hibridus pradangino į agonijomis šauksmingai skambančią peklą, be skaistyklos, be išpirkimo šanso, galutiniam tikrosios šviesos atmetimo varge.“ – dangiška Juozapo Albino Herbačiausko vėlė per žemišką *stultus curatorem* kūną.

Monika Radžiūnaitė – tartum iš praeities kapinynų, gaivališku upokšniu ištekanči vizionierė, tarytum kokia senųjų mūrų nevaržoma mistikė, klaidžiojanti po tamsiųjų amžių liekanas, atodūisiais skleisdama mintis apie pasikartojančias žemiškojo gyvenimo negandas. Gimusi 1992-aisiais mūsų Viešpaties metais nerimastingai įsiveržė savuoju juokdario-praregėtojo temperamentu ir liejosi mintimis apie aną pasaulį, kurio ilgesys ją ir svaigino.

Jos paveiksluose istorija nėra nei tiesi, nei patogi: ji sutrupinta, apgadinta, ištraukta iš užmaršties su visomis savo žolelėmis, piktžaidėmis ir kvapais, ir klaidomis. Ji tarsi sąmoningai nusviedusi žinojimo šarvus, pasileido į pašėlusias grumtynes su praeitimi. Čia ironija ir smaguriavimasis tampa jos abitu, o kvailybė – kūrybos teisumu. Krikščioniškos ikonografijos figūros ir gyvūnai, iš viduramžių miniatiūrų išsilieję mistiniai ženklai, iškreipti ir perkurti siužetai: visa tai – ne pagarbus citavimas, bet kaip gyvas, sielajudiškas, kandus, bet šiandienai pritaikytas mąslumas, apsaugą mus nuo stabmeldystės ir dumblynės pragaištės.

Kristijonas Žungaila – tylusis šešėlių menininkas, pasislėpęs katakombose, renkasi ne aikščių šurmulį, o požemių drėgmę, ne maloningą saulės atokaitą, o blankų liepsnos mirgėjimą. Plikomis mazoliais išpuoštomis rankomis, bekasantis gilyn į tamsią, kraujingai nuvargusią žemę, ieško jos tankybėje laiko slėpinių, nabašnikų šešėlių ir jųjų žemiškųjų gėrybių palikimo. 1993-aisiais mūsų Viešpaties metais gimęs kūrėjas, išpuošia dailiais dabinimais šventoriaus sienas ir savo gaivališku dažo alsumu, rodo nuolankią pagarbą protėviams ir išpažįsta savo nebyliąją maldą, kantriai klausydamas savojo įkvėpimo bei savo pamokymais apsaugodamas nuo pasiputimo, piktadarystės ir patvirkimo, pilvakimšystės, pavydulystės ir perdėto pasyvumo.

Menininkė – Monika Radžiūnaitė
Kuratorius – Linas Bliškevičius

Koordinatorė – Karolina Žalėnaitė
Sienų graždirbys – Kristijonas Žungaila
Ypatinga padėka už ištvermę katorgoj – Dijuota Žilytė
Parodos fotografas – Jonas Balsevičius

Padėkos – Augustinas Vainius, Deva Bartninkaitė, Hildegarda Bingenietė,
Mindaugas Vanagas, Darius Rugys, Kotryna Kurt, Amelija Galubickaitė,
Martynas Arlauskas, Benas Matijošaitis, Emilija Juškaitė, Aistė Radžiūnaitė,
Deividas Valentukonis

Projektą finansuoja – Vilniaus miesto savivaldybė, Lietuvos kultūros taryba,
Sauliaus Karoso paramos ir labdaros fondas